

D R E P T U L

LEGIslaŢIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENŢA — ECONOMIA POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICŞUNEŞTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACTIA ŞI ADMINISTRAŢIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Eugen Petit.— *Persoane Juridice.*

JurispaundenŢa Română.— *Inalta Curte de CacaŢie şi justiŢie. secŢia II.*— Chemarea şi judecarea pricinelor. — Listă afişată în sala de sedinŢă. — Ordine câştigată pentru părŢi.

(Vasile Zaharescu cu Ministerul public).

Curtea de Apel din Bucureşti, secŢia I.— *Cambie.*— Femeie măritată. — Lipsa autorizării soŢului. — Incapacitate. — MenŢiuni speciale. — Nulitate.

(Victoria M. Popescu cu Roz'na Conrad).

Curtea de Apel din Iaşi, secŢia I.— *InterdicŢie.*— Administrator provizoriu. — Hotărâre premergătoare. — Neadmisibilitate înainte de hotărârea asupra fondului.

(Elena Th. Ionescu cu Virginia Kiriceanu).

Tribunalul DâmboviŢa, secŢia II.— *Legitimă apărare.*— Fapte legitimate prin dreptul de apărare. — Cumul intelectual de infacŢiuni. — Regula *non bis in idem*.

(Ministerul public cu G. N. Ceauşu ş. a.).

Bibliografie.

PERSOANE JURIDICE

Individul, odată conceput, există în mod legal, căci personalitatea lui se impune prin forŢa împrejurărilor. Actele de stare civilă nu sunt destinate să creeze această personalitate; ele au numai scopul de a-i dovedi existenŢa în mod procedural şi legal. FormalităŢile necesare obŢinerii acestor acte, sunt curat administrative; ele se îndeplinesc în mod mecanic. Aceste acte, aceste formalităŢi, nu creiază individul, care are fiinŢă numai pentru faptul că există şi nimic nu-i poate tăgădui personalitatea.

Constatarea este evidentă pentru persoanele fizice. O asimilare completă a persoanelor juridice, cu persoanele fizice, este oare cu putinŢă? În cazul afirmativ şi existenŢa în sine a personalităŢei juridice ar trebui să se impue prin simplul fapt al constituirii lor. Cu alte cuvinte, odată ce consimŢământul indivizilor a fost în mod definitiv dat, în sensul alcătuirii unei corporaŢii, în scop de interes obştesc, persoana morală trebuie considerată ca şi cum a luat naştere. Formele necesare constatării procedurale pentru existenŢa corporaŢiei, devin — caşi pentru persoanele fizice — simple procedee de înregistrare. Principiul libertăŢei individuale, duce în mod logic la acest sistem, căci este natural ca omul, care poate întrebuiŢa

cum crede de cuviinŢă activitatea şi avutul său, să se poată întovărăşi cu alŢi semenii de ai săi, pentru ca toŢi împreună să alieneze parte din această activitate şi din acest avut, în folosul binelui obştesc, creînd astfel o mică personalitate, cu drepturi şi obligaŢiuni aparte. „Persoana morală ne apare deci ca o entitate corespunzătoare realităŢei fenomenelor sociale. Ea este cu adevărat o fiinŢă înzestrată cu viaŢă proprie; ea este, ca şi omul, o persoană“. (Henri Copitant, „Introduction à l'étude du Droit civil“ ed. IV, No. 160).

Această teorie a „realităŢei persoanelor juridice“, este susŢinută şi de şcoala germanistă, care prin iniŢiatorul ei Beseler şi principalul reprezentant Gierke, o explică prin aceea că fiinŢele colective au o voinŢă proprie, care se deosebeşte de aceea a unităŢilor componente, fiind „ceva nou, altă decât simpla lor împreunare. Ea este una. Astfel, o casă care este construită din pietre, lemn, fier, este altăceva totuşi decât o adunătură a acestor materiale“ (Zitelmann, Begriff und Wesen der sogenannten juristischen Personen, p. 62 şi urm.). Ea are adepŢi şi în FranŢa, unde d. Capitant citează (pag. 220, nota 1) pe Hauriou, Boistel, Mestre, Baudry—Lacantinerie şi Houques—Fourcade. Combătând cu energie aşa zisa „teorie a ficŢiunii“¹⁾, persoanelor juridice, care constă în aceea că ele trebuie considerate ca fiinŢe fictive închipuite de ştiinŢa dreptului, d-l. profesor Matei Cantacuzino în ultima sa lucrare („Despre libertatea individuală şi persoanele juridice“, 1924), se ridică în contra ei, pentru motivul că ar constitui cea mai flagrantă călcare a libertăŢei individuale. Teoria ficŢiunii permite Statului să anihileze existenŢa reală a colectivităŢilor, transformându-le în personalităŢi anemice, cu drepturi limitate, şi încă acelea expuse arbitrariului administrativ. Punând problema aceasta, d-l Cantacuzino observă că rolul social

1. Teoria ficŢiunii este cea tradiŢională, admisă încă de jurisconsultii romani. În Germania adepŢii ei sunt: Savigny, Arndts, Puchta, Windscheid, etc. Până în ultimii ani ea era aproape în mod universal adoptată în FranŢa.

(Capitant, loc citat, p. 212, nota 1). Aceiaşi situaŢiune şi la noi unde a fost îmbrăŢişată de jurisprudenŢă.

afi persoanelor morale este mult mai important decât acel al persoanelor fizice și se poate spune că „nu dreptul colectiv s'a născut din dreptul individual, ci dreptul individual s'a născut și s'a desrobii de sub scutul dreptului colectiv, spre a se putea utiliza puterea autonomă în îndeplinire de funcțiuni sociale prin libera asociațiune și prin libera creațiune de așază-minte de utilitate publică“.

Odată problema pusă și „pentru a dovedi deșertăciunea teoriei personalității fictive, care se datorește unei tendințe exagerate a Statului, de a absorbi în puterile sale toate interesele colective cu caracter obștesc, precum și unei concepțiuni greșite a libertății individuale“, autorul trece la o scurtă privire istorică asupra persoanelor juridice în dreptul român, spre a veni apoi la cele din lumea modernă.

Se știe că în vechiul drept francez, ca și la Roma¹⁾ (Capitant, loc. cit. No. 153) existența corporației depindea de autorizarea puterii. Trebuie însă observat, că autorizarea aceasta nu dădea corporației personalitatea morală, scopul ei fiind numai de a o îmbrăca cu o existență licită. Odată ce corporația exista în mod legal, ea constituia o persoană morală, iar autorizarea era necesară pentru a o face să se bucure și de personalitatea civilă. „Autorizarea nu constituia o concepțiune a personalității, dar numai o recunoștință juridică a corporației“ 2).

În Franța, caracteristica vechiului regim era subjugarea persoanelor morale față de autoritatea regală, care avea drept motive să se teamă de puterea mare a corporațiilor, rezultând din acumularea de capitaluri și din lungimea duratei lor, peste o viață de om. Autoritatea regală pretindea pentru dânsa și păstra cu gelozie, toate prerogativele cari îi constituiau siguranța și nu putea admite ca sub ochii ei să se ridice alte puteri, cari la un moment dat, i-ar fi putut submina și chiar ruina prestigiul. Teoria ficțiunii a fost pentru autocrație o armă prețioasă în acest scop.

Cum foarte bine observă d-l Cantacuzino (p. 28), această luptă nu a existat în țările noastre, unde nu era primejdia unei prea mari acumulări de bunuri de mână moartă, nici acea rezultând din perpetuarea unor voințe dispărute.

Punând chestiunea libertății individuale, în antiteză cu teoria personalității fictive, d-sa constată că această ficțiune „nu mai funcționează ca un procedeu doctrinar menit de a recunoaște libertății individuale cea mai deplină viață juridică în domeniul nevoilor colective și sociale; ficțiunea apare ca o tăgadă a libertății individuale pe terenul intereselor colective și ca o absorbire a acestor interese în puterile Statului“.

1. Girard, *Textes de droit romain*, p. 443.

2. Salelles, *La personnalité juridique*, p. 224.

Teoria aceasta, care în definitiv are contra ei și tradiția, nu poate fi cu nimic justificată la noi; ea este și fundamental greșită, căci „dreptul“ nu-și îndeplinește misiunea, când refuză de a privi realitățile trăite, care se mișcă sub formulele juridice“.

Cea de a treia teorie, a proprietății colective, pe care autorul o califică de seducătoare la prima vedere, este combătută ca fiind insuficientă „istoricește“ și „juridicește“. Această teorie, susținută de Planiol (t. I, ed. 1900. No. 675), consistă în a înțelege sub numele de persoane civile, existența „bunurilor colective“ în stare de masse distincte, posedate de oameni mai mult sau mai puțin numeroși și sustrate de la regimul proprietății individuale. „Prin urmare, scrie d-sa, aceste pretinse persoane, nu sunt astfel nici chiar în mod fictiv; ele sunt lucruri“ 1).

Și d-l Cantacuzino, în concluziune, arată că experiența vieții sociale, impune sinteza concretă și reală a puterilor unitare — individuale — cu interesele colective: sinteza acestor două elemente, în aparență contradictorii, s'a impus activității individuale creatoare ca o necesitate, spre îndeplinirea celui mai de căpetenie și mai omenesc rol social, acela de a îndeștula nevoi colective.

Așezămintele create prin autonomia individuală, în limitele ordinii publice, au o existență reală și juridică, ce nu se poate tăgădui 2). Viața lor există în afară de orice ficțiune de creațiune din partea Statului, care „fiind lipsit de autonomie și personalitate pe terenul drepturilor private și patrimoniale, nu poate să confere unor organizațiuni juridice, o putere de viață și o capacitate pe care nu o are el singur“.

De aici, următoarele consecințe mai principale ce decurg din teoria realității persoanelor juridice: 1) Puterea de control și îngrădire a Statului, asupra persoanelor juridice, nu se poate exercita în mod arbitrar; în caz de conflict decide puterea judecătorească, 2) Când Statul, pentru motive de ordine publică își rezervă dreptul de autorizație pentru funcționarea persoanelor juridice, această autorizare are efect retroactiv de la data constituției asociațiunii.

3) Pe terenul drepturilor patrimoniale, persoana ju-

1. D-l Planiol, citează în sensul său pe Lsurent, Léon Béquet, Vand den Heuvel, despre cari spune însă că nu au văzut chestiunea decât în mod necomplex; ei s-au mărginit toți să emită o negațiune, fără a se preocupa de a pune ceva în loc; este totuși necesar de a înlocui *mitul personalității* printr'o noțiune pozitivă și aceasta nu poate fi decât proprietatea colectivă.

2. Cea mai superficială privire aruncată asupra istoriei, ajunge pentru a ne da socoteală că existența persoanelor morale a scăpat totdeauna din stăpânirea legiuitorului. El a putut să nu le cunoască în mod temporar, să refuze de a le ține în socoteală, să le urmărească ca pe niște dușmani. Nici odată nu a putut să le facă să dispară în mod absolut. În mod invincibil, ele reveneau la viață, pentru că ele corespund unei nevoi a stărei sociale. Michoud, *La théorie de la personnalité morale*, t. I. p. 33.

ridică trebuie să aibă întreaga capacitate în interesul realizării intereselor colective sau scopurilor sociale; autorizarea administrativă pentru primirea legatelor trebuie să se mărginească în a examina dacă ele corespund cu scopul așezământului și numai pentru a opri o prea mare acumulare de bunuri de mână moartă.

4) Personalitățile juridice au existență și în afară de țara unde au fost create; 5) Tendința de a supune persoanele juridice și la amenzi rezultând din infracțiuni penale...

* * *

În Franța, înainte de 1901, Constituanta și Convențiunea au proclamat libertatea de asociație, dar personalitatea juridică o acordă sau refuză guvernul după bunul său plac. Art. 910 C. civ. francez (811 C. civ. român) supune dispozițiunile între vii sau prin testament în favoarea unor asemenea persoane, autorizării prin decret (la noi decret regal). Asociațiunile de utilitate publică se înmulțeau înșă zi cu zi, astfel că în ultimii ani ai secolului al XIX-lea, a trebuit să li se dea puțința de a exista și de drept, după cum existau de fapt. Mai întâi diferite legi speciale, — în anumite cazuri — apoi legea din 1 Iulie 1901, a pus principiile următoare: a) libertatea de asociație; b) orice asociație constituită în mod legal, are deplin drept personalitatea juridică; c) puterea executivă nu poate retrage personalitatea în mod arbitrar, dreptul de soluțiune aparține tribunalelor.

Aceste principii moderne au avut o influență fericită și asupra legislației noastre 1). În zilele de 1 și 2 Februarie 1924, Corpurile legiuitoare au votat legea pentru persoanele juridice, care este astăzi în vigoare. Recunoașterea personalității juridice, nu se mai face de Parlament 2) ca în trecut; ea se dobândește pe temeiul unei deciziuni a tribunalului civil, după avizul ministerului respectiv, fără efect retroactiv, căci persoana juridică are ființă numai din momentul înscrierii deciziunii în registrul special dela grefa tribunalului; liberalitățile trebuie autorizate prin decret regal, pe baza unui jurnal al consiliului de miniștri; dizolvarea persoanelor juridice se face prin justiție, afară de cazurile urgente, când măsura poate fi luată de consiliul de

1. La noi în Moldova, după Codul Calimach, Curtea de Casație a pus principiul că persoanele morale puteau exista fără vre-un act din partea puterii publice (Cas. civ. No. 145/95 S. I. B. C. p. 302).

D-l Alexandresco, în *Droit ancien et moderne de la Roumanie*, p. 64, critică această deciziune ca fiind contrară codului Calimach, arătând că în secțiuni-unite Inalta Curte (3 Noiembrie 1895) a revenit. În Muntenia, atât sub codul Caragea, cât și sub regulamentul organic, persoanele morale, atât cele din țară, cât și cele străine nu puteau avea ființă decât cu învoirea autorității (C. Apel Buc. s. I, No. 1.3/961 C. jud. p. 317/96). În sens contrar deciziunea Inaltei Curți de Casație s. I, No. 248/95 B. C. p. 716.

2. Puterea de a crea persoane morale sau civile aparține legiuitorului, pentru că orice ficțiune trebuie să fie creată printr-o lege. D. Alexandresco, loc. cit. pag. 60.

miniștri, dacă persoana juridică își desfășoară activitatea împotriva bunelor moravuri, ordinii publice sau contra siguranței Statului.

Am făcut deci un însemnat pas înainte, datorită în mare parte tezei pe care nu a încetat de a o apăra d-l Cantacuzino, de pe catedra pe care o ilustrează la Facultatea de drept din Iași, teză pe care în mod magistrat o susține în ultima sa lucrare „Despre libertatea individuală și persoanele juridice”. Tipărint-o ne-a dat puțința de a o citi și nouă aceluia ce nu l-am putut auzi.

Îi suntem de două ori recunoscători.

EUGEN PETIT

Iași

30 Martie 1924.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția II

Audiența de la 12 Decembrie 1923

Președenția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

Vasile Zaharescu cu Ministerul Public.

CHEMAREA ȘI JUDECAREA PRICINILOR.—LISTĂ AFISATĂ ÎN SEDINȚĂ.—ORDINE CĂȘTIGATĂ PENTRU PĂRȚI.—ART. 91 AL. 2 ȘI 93 PROC. CIV.

Deși fixarea termenilor la procese și întocmirea mai dinainte a ordinii în care au să se judece constituie o chestie de administrație interioară dată în atribuția președintelui instanței de judecată, care stabilește ordinea în conformitate cu art. 91 al. 2 proc. civilă, totuș odată această ordine fixată și lista afișată în sala de ședință, ea este câștigată pentru părți și nu mai poate fi modificată decât în urma cererii lor și în condițiunile anume prevăzute de art. 93 din proc. civilă.

No. 2575.—Casată sentința Trib. Ilfov, secția II. civ. corec. No. 790 din 1923 în urma recursului făcut de Vasile Zaharescu. S'au ascultat d-l avocat Gh. Stoicescu în de voltarea motivului de casare și d-l procuror în concluziuni.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare, tras din violarea art. 92 și 93 din proc. civilă.

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, Tribunalul Ilfov, Secția II-a, a respins ca nefundată contestațiunea făcută de recurentul Vasile Zaharescu, la executarea hotărârii aceleui Tribunal cu No. 370 din 13 Martie 1923, prin care i s'a anulat ca neștintută opoziția ce făcuse contra sentinței cu No. 431 din 1922, pronunțată în lipsa lui, și prin care rămăsese condamnat la 15 zile închisoare corecțională, în baza art. 238 codul penal:

Având în vedere că, în sprijinul contestațiunei sale, recurentul a susținut, în prim rând, că, rău i s'a anulat

opозиțiunea la termenul de 13 Martie când a fost pronunțată hotărîrea contestată, deoarece procesul său fiind înscris la No. 68 al listei afișate la ușa Tribunalului și neprezentându-se atunci în instanță, a constatat că opozițiunea lui fusese deja judecată și respinsă, căci pe condica de procese a Tribunalului procesul său se găsea înscris la două numere, 68 și 51, și la acest din urmă număr procesul său fusese strigat și judecat fără ca el să aibă cunoștința de ordinea din condica de ședință.

Că, Tribunalul a respins contestația ca neîntemeiată, motivând că, întrucât ordinea proceselor este o chestiune de administrație care se rezolvă de președintele Tribunalului, după nevoile serviciului și după natura afacerilor, și întrucât în citațiune se arată că împrișnății sunt chemați a fi prezenți la ora 2 din zi, contestatorul urma să fie prezent la această oră și să-și aștepte rândul; că, chiar dacă pe listă procesul era trecut la două numere diferite, totuș partea trebuia să fie prezentă la ora 12 și să aștepte strigarea pricinii sale.

Având în vedere că, din lista de ordine a proceselor fixate pentru judecare în ziua de 13 Martie 1923, vizată de președintele Tribunalului și aflată la dosar, se constată că, în această listă procesul recurentului este trecut la No. 68, iar din certificatul grefei celui Tribunal cu No. 20161 din 1923, se constată că el figurează de două ori în condica de ședințe, la numerele 68 și 51 și că la acest din urmă număr a și fost judecat.

Având în vedere că, art. 92 cod. proced. civilă dispune că, la începutul fiecărei săptămâni se vor publica în sala ședințelor pricinile cari au să se judece după rândul lor în cursul săptămânii.

Considerând că, deși fixarea termenelor la procese și fixarea mai dinainte a ordinea în care au să se judece constituie o chestiune de administrație interioară, dată în atribuțiunea președintelui instanței de judecată, care stabilește ordinea în conformitate cu art. 91 al. 2 proc. civilă, — totuși, odată această ordine fixată și lista proceselor afișată în ședință, ordinea astfel stabilită este câștigată pentru părți și nu poate fi modificată decât în urma cererii lor și în condițiunile anume prevăzute de art. 93 din procedura civilă;

Considerând că, interesul unei bune administrațiuni a justiției, nu permite ca ordinea proceselor fixate în lista afișată în sala de ședință să nu concorde cu ordinea proceselor din lista ținută de Tribunal și după care se strigă pricinile, căci altfel s'ar putea aduce vătămare drepturilor părților luându-se spre judecare, fără știrea lor, sau a uneia din ele, procesul lor înainte de a-i veni rândul după lista adușă la cunoștința justițiabililor prin afișare în sala de ședință;

Că, dacă părțile litigante sunt datoare a fi prezente în ședință la orele 12 pentru a răspunde la apelul nominal al pricinilor ce se face la început conform art. 91 din procedura civilă, ele nu mai sunt ținute însă a fi prezente în ședință decât atunci când procesul lor este strigat la rând după ordinea afișată în sală.

Că, Tribunalul hotărînd contrariul, a violat legea și a pronunțat o hotărîre casabilă;

Că, dar, motivul I de casare este întemeiat și sentința supusă recursului urmează a fi casată, iar afacerea trimisă la un alt Tribunal spre a fi din nou judecată, fără a mai fi necesar de a discuta și celălalt motiv de recurs;

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secția I

Audiența dela 14 Noembrie 1923

Președenția D-lui P. Hagiolopol, Prim-președinte

Victoria Mina Popescu cu Rozina Conrad.

CAMBIE.—FEMEIA MĂRITATĂ.—LIPSA DE AUTORIZAȚIE A SOTULUI.—NULITATE.—ART. 352 C. COM ȘI 950 C. CIVIL.
CAMBIE.—CONDIȚIEI ESENȚIALE—MENȚIUNI.—SCRIEREA LOR DE ALTĂ MÂNĂ.—ART. 270 ȘI 273 C. COM.

1. Potrivit art. 352 c. com. cambia semnată de o persoană incapabilă fiind nulă, urmează că femeia măritată care a semnat o cambie în timpul căsătoriei fără autorizația soțului său nu poate avea exercițiul acțiunii cambiale decurgând din acea cambie care este izbită de nulitate.

2. Faptul că mențiunile cuprinse într'o cambie sunt scrise de o altă mână de cât acea care a semnat cambia, cu mențiunea «bun și aprobat», nu constituie o dovadă că complectarea cambiei a fost făcută posterior emisiunii, și să atragă deci potrivit art. 270 și 273 c. com. nulitatea ei.

No. 105.—Admis apelul făcut de Victoria M Popescu în contra sentinței Trib. Ilfov. S. II com. cu No. 573/922 în proces cu Rozina Conrad.

S'au ascultat D-nii avocați N. Reizi pentru apelantă. lipsă fiind intimată.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Victoria N. Mina Popescu, în contra sentinței tribunalului Ilfov, s. II-a comercială No. 573 din 1923.

Având în vedere concluziunile pușe de apelantă prin apărătorii ei.

Având în vedere că din debaterile urmate și actele aflate la dosarul cauzii se constată în fapt următoarele:

Prin petițiunea înregistrată de tribunalul Ilfov s. II comercială le No. 6896 din 1920 intimata Rosina Conrad a chemat în judecata acelui tribunal pe apelanta Victoria N. Mina Popescu pentru ca aceasta să fie obligată a-i plăti suma de lei 4000, pe care o pretinde pe baza a două cambii emise de apelantă în ordinul ei, din care una cu data emisiunii de 15 Ianuarie 1919 pe suma de lei 2000 cu scadența la 15 Februarie 1919 și alta emisă la 25 Martie 1920 tot pe suma de 2000 lei cu scadența la 25 Aprilie 1920, acțiune care fiind admisă de tribunalul comercial Ilfov, s. II prin sentința cu Nr. 573 din 27 Iunie 1922 s'a introdus apelul de față.

Având în vedere că apelanta atât la prima instanță cât și în apel a opus nulitatea cambiiilor și a susținut că, prima cambie cu scadența la 15 Februarie 1919 este nulă pentru faptul că dânsa fiind căsătorită nu era capabilă de a contracta fără autorizația soțului său și că ambele cambii fiind emise în alb purtând numai semnatura și cuvintele „bun și aprobat” sunt nule.

În ce privește prima cambie cu scadența la 15 Februarie 1919.

Având în vedere că din dispozițiunile cuprinse în art. 352 c. com. reese că cambia semnată de o persoană incapabilă, nu este valabilă.

Având în vedere că în art. 950 c. civ., la alineatul 3. femeile măritate sunt trecute în rândul persoanelor necapabile de a contracta.

Având în vedere că din copiile legalizate de grefa tribunalului Ilfov, s. 4 c. c. de pe extractul de căsătorie Nr. 2321 din 1913 al ofițerului stărei civile al comunei București și de pe extractul de deces cu Nr. 219 din 1921 Febr. 1919 se constată că apelanta a fost căsătorită la 10 Octombrie 1913 cu Nicolae M. Popescu și că acesta a încetat din viață la 19 Februarie 1919.

Considerând că întru cât cambia sus menționată nu poartă de cât semnătura apelantei Victoria N. Mina Popescu fără ca în ea să fie semnată și de soțul ei pentru autorizare și această cambie fiind emisă de apelantă în timpul căsătoriei, cambia este emanată dela o persoană incapabilă de a contracta, căci emitenta nu avea autorizația bărbatului său și deci intimata Rosina Conrad în ce privește această cambie a pierdut beneficiul exercițiului acțiunii cambiale.

În ce privește cambia cu scadența la 25 Aprilie 1920

Având în vedere că apelanta prin apărătorul său a opus că, cambia pe suma de lei 2000 fiind emisă în alb și purtând numai semnătura și cuvintele „bun și aprobat” fără a avea nici domiciliul, nici ordinul și nici data emisiunii sau scadenței, este nulă căci nu întrunește condițiunile cerute de art. 270 c. comercial.

Având în vedere că, într'adevăr, art. 270 c. com. prevede că, condițiunile esențiale ale cambiei sunt :

1) data ; 2) numirea de cambie sau poliță rostită în textul înscrisului ; 3) numele persoanei sau firma primitorului ; 4) clausa la ordin ; 5) arătarea sumei de plătit ; 6) a scadenței ; 7) a locului plății și 8) semnătura trăgătorului sau emitentului cu numele sau cu firma sa, ori a mandatarului său special, iar art. 273 codul sus citat, prevede că, lipsa vre'uneia din condițiunile esențiale, arătate în articolul de mai sus, exclude calitatea și efectele speciale ale cambiei.

Considerând că susținerile apelantei că, cambia pentru suma de 2.000 lei ar fi nulă, fiind dată în alb, această alegațiune nu a fost sprijinită pe altă dovadă decât pe declarațiunea că, semnătura cu bun și aprobat nu corespunde cu celelalte mențiuni ale cambiei și că acestea sunt scrise de altă mână.

Considerând că, chiar dacă din prima examinare a cambiei ar putea să fie stabilit de Curte că, acea cambie poartă două feluri de scrisuri, totuși nu se face dovadă că, complectarea cambiei s'ar fi făcut posterior emisiunii.

Că, astfel, obligațiunea apelantei nefiind dovedită, apelul asupra acestui punct este nefundat.

Că, așa fiind, apelul de față în parte se găsește fundat și ca atare urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, admite în parte apelul.

Semnați: P. Hagiopol Gr. Phereckyde, N. Radovici.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

Secția I

Audiența de la 30 Octombrie 1923

Președenția D-lui D. Volanschi, prim-președinte

Elena Th. Ionescu cu Virginia Kiriceanu și altu.

INTERDICȚIE. — ADMINISTRATOR PROVIZORIU. — HOTĂRÂRE PREMERGĂTOARE. — APEL. — NEADMISIBILITATE. — ART. 443 C. CIV. ART. 323 PR. CIV.

Numirea unui administrator provizoriu potrivit art. 443 c. civ. este un incident al procesului de punere sub interdicție și deci constituind o hotărâre premergătoare, apelul declarat contra jurnalului tribunalului prin care această măsură a fost admisă este inadmisibil înainte de a se fi dat hotărârea asupra fondului.

Curtea,

Asupra incidentului de inadmisibilitate a apelului, ridicat de către Virginia Kiriceanu și Aureliu Smădu ; Având în vedere că, Aureliu Smădu și Virginia Kiriceanu au cerut punerea sub interdicție a mamei lor Elena Th. Ionescu.

Având în vedere că, măsura luată de Tribunal prin jurnalul apelat, se întemeiază pe dispozițiunea art. 443 cod. civ. care permite tribunalului ca după primul

interogator să numească, dacă va găsi de cuviință, un administrator provizor, spre a îngriji de persoana și averea pârâtului;

Având în vedere că, art. 323 c. pr. civ. dispune că, în contra hotărârilor premergătoare date înainte de judecata fondului, nu se va putea face apel decât odată cu hotărârea asupra fondului; că, din expunerea de motive rezultă că scopul legiuitorului a fost ca să înlătore străgănirea judecății prin apeluri introduse înainte de judecata fondului; că, în sfera noțiunii de hotărâre premergătoare, intră deci și măsura prevăzută de articolul 323 procedura civilă.

Că, obiecțiunea formulată de către apărătorii apelantei că, hotărârea prin care se numește un administrator provizor este de sine stătătoare; că, nu poate fi cuprinsă în hotărârile premergătoare prevăzute de art. 323 c. pr. civ., de oarece aceste hotărâri sunt definite de art. 159 și 160 pr. civ., care se referă la administrarea dovezilor, care prepară deslegarea procesului;

Având în vedere că, după cum s'a analizat, dispoziția art. 323 pr. civ. are un caracter general, care nu poate fi restrâns numai la hotărârile care se pronunță asupra dovezilor propuse de părți; că, această concepțiunea de aplicare restrânsă a art. 323 pr. civ. nu reeșă din interpretarea art. 159 și 160 pr. civ., că, art. 159 se ocupă de procedurile pregătitoare și probatoare în general, care intră în sfera noțiunii de hotărâre premergătoare, fără însă ca această noțiune să fie redusă la acele proceduri; iar art. 160 al. 2 cuprinde o idee generală care nu limitează întru nimic aplicarea art. 323, în sensul definit mai sus;

Având în vedere că, numirea unui administrator provizor potrivit art. 443 c. civ. este un incident al procesului de punere sub interdicție; că, constituind deci o hotărâre premergătoare, apelul declarat în contra jurnalului tribunalului prin care această măsură a fost admisă, este inadmisibil, de oarece e înainte de a se fi dat hotărârea asupra fondului și în consecință urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Prim-Președinte, în unire cu concluziunile d-lui procuror, respinge ca inadmisibil apelul.

Semnați: D. Volanschi, C. A. Gorgos, M. Haralamb, C. Scripcă.

TRIBUNALUL DAMBOVIȚA

Audiența de la 9 Martie 1923

Președinția D-lui Const. Dumitrescu, președinte.

Ministerul Public cu G. N. Ceaușu ș. a.

LEGITIMĂ APĂRARE.—PERICOL MATERIAL.—NECESITĂȚEA ÎNTREBUIȚĂRII FORȚEI A FI ÎNLĂTURATĂ.—ART. 58 ȘI 256 C. PEN. LEGITIMĂ PĂRARE.—FAPTE LEGITIMATE PRIN DREPTUL DE APĂRARE.

LEGITIMĂ APĂRARE.—PERICOL PENPRU VIATA, SĂNĂTATEA, ONOAREA SA ORI A ALTUIA.—ART. 58 ȘI 256 C. PEN. CUMUL INTELECTUAL DE INFRAȚIUNI.—APLICAREA PEDEPSI.—REGULA *nou bis in idem*.—ART. 40 C. PEN.

1. Pentru ca agentul să se găsească în stare de legitimă apărare în momentul comiterii infracțiunii, trebuie ca el să fie amenințat de un

pericol material, grav, absolut, actual și injust ce ar constitui un rău ireparabil care să necesite întrebuințarea forței pentru a fi înlăturat.

2. Dreptul de legitimă apărare care există pentru înlăturarea oricărui atac sau pericol grav îndreptat în potriiva persoanelor, cuprinde toate mijloacele, așa că legitimează întrebuințarea forței pentru a înlătura nu numai omorul, răniurile și lovirile, dar și alte infrațiuni, precum: sechestrarea, violarea domiciliului, distrugerea.

3. Litimă apărare există nu numai când persoana sa ciși a altuia este amenințată nu numai de un pericol de moarte dar și de oricare alte fapte ce ar constitui un rău ireparabil pentru viața, sănătatea, integritatea și onoarea ei, și care să nu poată fi înlăturat decât prin forță.

4. Principiul necumulului pedepselor consacrat de art. 40 c. pen. urmează a fi aplicat și atunci când există un concurs intelectual de infrațiuni pentru motivul că nu se poate pedepsi de mai multe ori un fapt unic care este rezultatul unei singure rezoluțiuni criminale, regula *non bis in idem* ne permițând ca acelaș fapt să facă obiectul a două calificațiuni deosibite.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea publică exercitată pe calea citațiunei directe de d-l prim-procuror al acestui trib. cu a cărei judecare a fost investit tribunalul prin rechizitorul introductiv No. 334 din 1923 și care a fost îndreptată contra preveniților Gh. N. Ceaușu ș. a., urmăriți ca autori ai unor infrațiuni prevăzute și pedepsite de art. 151 al. II și 352 c. pen.

Având în vedere că, din actele aflate în dosar, instrucțiua orală și debaterile procesului se constată următoarele:

Partea civilă Marin P. Ciobanu, având un băiat, iar prevenitul Gh. N. Ceaușu o fată, i-a cerut-o în căsătorie pentru fiul său, dar a fost refuzat din cauză că prevenitul este om bogat, pe când partea civilă n'are avere. Fiul părții civile văzând că nu poate determina pe prevenit ca să-i dea pe fiica sa în căsătorie, a răpit-o sau o convinge să fugă cu el, ducând-o acasă la tatăl său. Partea civilă susține că fata a primit să fugă de bună voe cu fiul său, fiindu-i drag acesta, pe când prevenitul G. N. Ceaușu afirmă că fiul părții civile i-a răpit fata. Dupe câte-va zile dela răpire, partea civilă a trimis fata acasă la prevenit, crezând că de astădată acesta nu se va mai împotrivi la căsătorie. Prevenitul perzistând în refeuzul său de a consimți la căsătorie, fiul părții civile fuge din nou cu fata prevenitului sau o răpește. Dupe a doua fugă sau răpire, trecând mai multe zile fără ca fiica prevenitului să se mai înapoeze acasă, acesta care știa că fiica sa se află la partea civilă, obține o autorizațiune dela parchet pentru a-și lua fata din domiciliul părții civile cu concursul autorității în drept. Cum în comuna lipseau gendarmi în acel timp, prevenitul se hotărăște

ca să-și ridice fata singură cu ajutorul celorlalți preveniți care sunt rudele sale. În acest scop toți preveniții s'au transportat la domiciliul părții civile, pentru a lua pe fată. Aci, partea civilă și cei care locuiau în casă cu el s'au împotrivit ca preveniții să intre în casă, încuind pentru aceasta și două uși prin care se putea intra în casă. La somația preveniților ca să le dea fata, partea civilă le-a răspuns că nu le-o poate da, de oarece nu vrea fata. Preveniții obiectând părții civile că fata voește să plece dar n'o lăsa el, au pătruns în casă prin forțarea celor 2 uși încuiate, și au ridicat fata pe care au dus-o acasă la tatăl său. Cu ocaziunea forțării ușilor (sărind broaștele din balamale, ele s'au stricat. În urmă, prevenitul G. N. Ceaușu, pornind contra părții civile și a fiului său proces pentru răpirea fiicei sale, partea civilă la rândul său a intentat și el contra preveniților acțiunea publică de față pentru violare de domiciliu și distrugere.

Considerând că, pentru existența formei de incriminare a delictului de violare de domiciliu, comis de particulari, prevăzut și pedepsit de art. 151 al. II c. penal, legea cerând un fapt de introducere arbitrară în domiciliul altuia, violarea domiciliului altuia, introducerea să aibe loc în contra voinței aceluia care-l locuiește și în afară de cazurile prevăzute de lege cum și fără formalitățile ce ea prescrie, în faptul comis de preveniți sunt întrunite condițiunile infracțiunii calificată de violare de domiciliu, de oarece se stabilește că preveniții s'au introdus în domiciliul părții civile în contra voinței sale pentru a face percheziția și a ridica pe fiica prevenitului G. N. Ceaușu, care erea fugită cu fiul părții civile, fără a îndeplinirea formalităților cerute de lege.

Că, de asemenea mai stabilindu-se că preveniții pe lângă că au turburat pacea domestică a părții civile violându-i domiciliul, i-au mai stricat două broaște de la uși când au forțat ușile pentru a pătrunde în casă, acest fapt intră în prevederile art. 352 c. pen.

Că, urmează a examina dacă împrejurarea că preveniții au comis delictul de violare de domiciliu și distrugere, pentru a libera sau ridica pe fiica prevenitului G. N. Ceaușu care, fugise sau fusese răpădită de fiul părții civile, nu dă drept preveniților de a justifica actele ce li se impută printr'o legitimă apărare.

Considerând că, potrivit art. 58 și 256 c. pen. care recunoșc dreptul legitimei apărări, un fapt penal nu este imputabil când agentul l'a îndeplinit în stare de legitimă apărare, iar pentruca agentul să se găsească în stare de legitimă apărare în momentul comiterii infracțiunii, trebuie ca el să fie amenințat de un pericol material, grav, absolut, actual și injust ce constituie un rău ireparabil care să necesite a fi înlăturat prin forță.

Că, existând legitima apărare pentru înlăturarea oricărui atac sau pericol grav îndreptat împotriva persoanelor, ea cuprinde toate mijloacele, așa că vor fi legitimate prin dreptul de apărare nu numai omorul, rănirile și lovirile dar și alte infracțiuni, ca sequestrarea, deținerea, violarea de domiciliu, distrugerea. De asemenea legea autoriză întrebuițarea forței pentru apărarea sa sau a altuia nu numai când pericolul prin care cineva trece este un pericol de moarte, dar și atunci când o persoană este amenințată de lovituri, ră-

niri, mutilare, sequestrare sau de oricare alte fapte ce ar constitui un punct grav pentru viața, sănătatea, pudoarea ei și cari să nu poată fi înlăturat decât prin forță.

Considerând că împrejurările în care preveniții au comis faptele pentru care sunt urmăriti, înlătură condițiunile legitimei apărări care să justifice aceste fapte.

Că, într'adevăr, stabilindu-se că fiica prevenitului G. N. Ceaușu erea fugită pentru a doua oară cu fiul părții civile, că, de astădată ea se afla în domiciliul părții civile de mai multe zile, ceace preveniții cunoșteau, că prin aceasta nu mai exista nici un pericol pentru fată de natură a-i amenința integritatea și pudoarea ei, că, de asemenea ne fiind îndoială că fiica prevenitului a consimțit ca să-l urmeze pe fiul părții civile, nici viața, sănătatea și libertatea ei nu erau în pericol, — toate acestea, exclud existența unui rău ireparabil de care ar fi fost amenințată fiica prevenitului G. N. Ceaușu, din faptul că ea continua să se mai găsească în domiciliul părții civile care să fi constituit pentru preveniți sau fiica sa un pericol grav, actual și absolut, de natură a îndreptăți pe preveniți ca să-l înlătore prin forță și care să justifice infracțiunile de violare de domiciliu și distrugere comise de ei cu ocaziunea ridicării fiicei prevenitului G. N. Ceaușu, din domiciliul părții civile.

Faptul că prevenitul G. N. Ceaușu obținuse autorizațiunea parchetului pentru a ridica pe fiica sa din domiciliul părții civile și că preveniții și-au propus a aduce ei la îndeplinire această măsură, prin forță, fără concursul gendarmilor care lipseau în acel timp din cotună, dovedește că pericolul trecuse și că preveniții aveau posibilitatea de a ridica pe fiica prevenitului G. N. Ceaușu în mod legal, iar nu recurgând la forță și comițând infracțiunile de violare de domiciliu și distrugere. În cazul acesta, fiica prevenitului G. N. Ceaușu ne fiind amenințată de nici un pericol grav, actual și absolut care să fi șilit pe preveniți a o apăra prin forță și fără de care pericolul nu s'ar fi putut evita, faptele preveniților nu-și au origina în sentimentul apărării pentru a le distruge criminalitatea, ci în acela al răzbunării sau în voința preveniților de a-și face singuri dreptate, în loc de a recurge la autoritatea în drept, ceace nu este permis.

Considerând că, preveniții făcându-se culpabili prin faptele comise de două infracțiuni, violare de domiciliu și distrugere, există în sarcina lor un concurs de infracțiuni și deci pluralitatea de delictul de pedepsit.

Că, concursul de infracțiuni de care s'au făcut culpabili preveniții se prezintă sub forma ideală, de oarece faptele preveniților fiind rezultatul unei singure agresioni criminale care a produs 2 infracțiuni, aceste infracțiuni își au origina în aceeași rezoluțiune criminală a cărei execuțiune sunt și deci ele constituiesc un singur delict. Pluralitatea infracțiunilor conținute în acelaș fapt (concursul ideal de infracțiuni) fiind considerată ca un exemplu de delictul complex prin urmarea indivizibile, faptele comise de preveniți, prezintă caracterele delictelor complexe, de oarece sunt atât de strâns legate unele cu altele prin unitatea de rezoluțiune care le-a dat naștere, că ele nu constituiesc în mod juridic decât un delict indivizibil.

Că, în cece privește chestiunea penalității, concursul intelectual de infracțiuni nu aduce un cumul de pedepse. Într'adevăr, deși art. 40 c. pen. nu prevede decât ipoteza când agentul se află în stare de cumul material de infracțiuni fără a vorbi nimic și despre cazul pluralității infracțiunilor rezultând dintr'un fapt mic, cu toate acestea principiul necumulului pedepselor consacrat de art. 40 c. pen., urmează a fi aplicat și atunci când există un concurs intelectual de infracțiuni pentru motivele că, nu se poate pedepsi de mai multe ori un fapt unic care este rezultatul unei singure rezoluțiuni criminale, apoi, regula „nou bis in idem“ nu permite ca, acelaș fapt să facă obiectul a două calificațiuni deosebite. Art. 40 c. pen., admitând în privința pedepsirii cumulului sistemul absorbtivului sau al pedepsei celei mai grave, prin aplicarea acestui sistem la cazul când există concurs ideal sau intelectual de infracțiuni se admite că pedeapsa ce trebuie a se da agentului, se va fixa dupe distincțiunea, dacă infracțiunile rezultând din acelaș fapt sunt de speceii diferite, faptul unic va fi caracterizat prin cea mai grvă violațiune a legii în rezultat, iar infracțiunile de aceeași specie și cu pedepse egale, vor fi pedepsite o singură dată cu pedeapsa prevăzută de lege pentru una din calificațiunile faptului unic. În același sens urmează a fi rezolvată și chestiunea procedurii și a competenței, adică, că faptul unic va fi urmărit prin cea mai gravă infracțiune, iar jurisdicțiunea represivă investită va judeca pe infractor tot pentru infracțiunea cea mai gravă. Așa fiind, în specie, în vedere că faptele preveniților conțin două infracțiuni, de oarece preveniții fiecare în parte, printr'un singur și acelaș fapt au violat deodată două dispozițiuni diferite ale legii penale, adică, au comis o violare de domiciliu și o distrugere (art. 151 al. II și 352 c. pen.) prin aceasta ei cată a fi urmăriți și pedepsiți dupe dispozițiunea legii care prevede pedeapsa cea mai gravă, astfel că pedeapsa faptului unic va fi cea a celei mai grave infracțiuni care este delictul de distrugere prevăzut și pedepsit de art. 352 c. pen.

Că, așa dară, preveniții urmează a fi declarați culpabili de delictul prevăzut și pedepsit de art. 352 c. penal.

Că, în favoarea preveniților militând circumstanțe atenuante de natură a justifica micșorarea criminalității faptelor lor, tribunalul în baza art. 60 c. pen., urmează a pronunța o pedeapsă mai mică decât pedeapsa ordinară a infracțiunii proporționând'o dupe măsura culpabilității preveniților.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte, condamnă, etc.

Semnați: C. Dumitrescu, L. Gheorghiu.

Bibliografie

DOUĂ REVISTE NOUI DE DREPT

În ultimul timp, mișcarea juridică dela noi a luat un avânt îmbucurător. În afară de valoroase studii și monografiile de drept ce apar în volume, literatura juridică românească numeră decât-va timp două reviste noi de drept cari s'au impus dela început prin importanța cuprinsului lor. Una este o revistă de specialitate, conținând studii doctrinale și jurisprudențiale de drept comercial, iar cealaltă este o revistă de pură jurisprudență a Curților de Apel.

„Revista Societăților și de drept comercial“ de sub direcția d-lui profesor M. A. Dumitrescu, cunoscutul comentator al Codului comercial și laboriosul raportor al comisiunii de reformă și unificare a Codului comercial, se prezintă în excelente condițiuni tehnice și cu un sumar din cele mai bogate și mai variate, rivalizând din acest punct de vedere cu publicațiunea franceză similară: „Revue des Sociétés civiles et commerciales“. Primul număr apărut luna trecută cuprinde un important material de doctrină și jurisprudență comercială adnotată. Menționăm între altele, studiile d-lor Albert Wahl, Trancu-Iași, Matei Balș, Traian Alexandrescu, M. A. Dumitrescu, I. Cohen, etc., precum și jurisprudențe comerciale, judicios adnotate de M. A. Dumitrescu, Traian Alexandrescu și A. Chemal.

Accastă excelentă revistă de specialitate juridică comercială se prezintă dela început sub cele mai bune auspicii, așa că ea va obține, suntem siguri, o binemerită primire atât din partea juriștilor cât și din partea comercianților și mai ales a societăților comerciale ale căror probleme de drept le discută.

* * *

O a doua revistă de drept de curând apărută este „Buletinul Curților de Apel“ de sub direcția d-lui Gh. T. Ionescu, consilier la Curtea de Apel din București. Acest buletin completează în mod fericit materialul juridic strâns în mod așa de sistematic al vechei și apreciatei publicațiuni: „Jurisprudența română“ fondată și dirijată tot de d-l consilier Gh. T. Ionescu. Pe când această din urmă revistă publică exclusiv numai jurisprudența Curții de Casație, „Buletinul Curților de Apel“ după cum îl arată și numele, publică exclusiv numai jurisprudențele Curților de Apel din toată țara. După cum vedem, aceste două publicațiuni se întregesc una pe alta, dându-ne, adunate cu multă grijă, întreaga doctrină jurisprudențială a Casației și a Curților de Apel. Amândouă vor forma în viitor două colecții prețioase de consultat, colecții cari se completează una prin alta, absolut trebuitoare ori căru magistru și oricărui profesionist al baroului. De aceea îi urăm tot succesul, pe care de sigur că 'l va avea.

C. H.

Administrația revistelor roagă pe d-nii abonați în întârziere a-i trimite costul abonamentului rămas neachitat.